

MARTIN ŠRAJER / 1. 11. 2016

Zákon Helena

Dokumentární gangsterku o původu zla a nesnadném postavení ženy v mužském světě slibuje první celovečerní film herečky a režisérky Petry Nesvačilové, jehož vznik iniciovalo rozbití tzv. Berdychova gangu, na němž měla velkou zásluhu policistka Helena Kahnová.

Původním záměrem herečky známé z řady televizních seriálů a z filmů jako *Pusinky* (2007), *Protektor* (2009) nebo *Já, Olga Hepnarová* (2016) bylo natočit portrét Heleny Kahnové, která v devadesátých letech společně s Tomášem Gregorem pomohla odhalit skupinu gangsterů známých jako Berdychův gang, nechvalně proslulých vraždami, vydíráním, loupežemi i spoluprací se zkorumpovanými policisty. K osobě bývalé detektivky Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Nesvačilovou nasměřovala její herecká kolegyně *Hana Vagnerová*, toho času natáčející seriál *Expozitura*, inspirovaný právě Berdychovým gangem. Neboť mladá režisérka zrovna hledala téma pro absolventský film, který chtěla věnovat silné ženské hrdince, s kontaktováním Kahnové dlouho neváhala.

Díky rešerším k chystanému filmu a setkání s novinářem Jankem Kroupou si ovšem Nesvačilová uvědomila, jak rozbíhavé téma před sebou má a rozhodla se záběr dokumentu rozšířit. Společně se střihačem *Josefem Krajbichem* a dramaturgy *Lucií Královou* a *Janem Gogolou ml.* upravila původní koncept a výsledkem její čtyřleté práce je tak pohled do českého podsvětí, jehož chapadla sahají do nejvyšších pater české politiky.^[1] Záměrem nicméně nebylo natočit investigativní dokument, který by odhaloval neznámé souvislosti a hledal nové podezřelé. Nesvačilová svou pozornost soustředila primárně na osobní a psychologickou rovinu událostí. Zajímalo ji, jak se Kahnová dokázala vypořádat s některými kritickými situacemi nebo nakolik jsou zločinci schopni reflektovat skutečnost, že svým jednáním překračují zákon.

Podobně jako portrét Václava Klause *Z Borotína až na Sněžku*, který Nesvačilová natočila pro televizní cyklus *Expremiéři* (2013), také *Zákon Helena* vypovídá nejen o sociálních hercích, jimž se věnuje, ale také o samotné autorce. Nesvačilová se během natáčení v důsledku snahy vyzpovídat alespoň propuštěné členy gangu (od natáčení ve vězení upustila) několikrát ocitla v nepříjemné situaci. Musela například čelit výhrůzkám ze strany kriminálního přezdívaného „Samopalník“ Toni, kterého k rozhovoru přemlouvala rok a půl. Pocit vlastního ohrožení se rozhodla přenést do filmu a konfrontovat jej s odvahou Kahnové, která musela coby matka malého dítěte čelit jak gangsterům, tak svým kompromitovaným kolegům, kteří se ji snažili různými způsoby zstrašovat a zdiskreditovat.

Celovečerní dokumentární debut Petry Nesvačilové zahájil 25. října jubilejní dvacátý ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Jihlava, kde společně s dvanácti dalšími snímky soutěžil v sekci Česká radost. Nešlo nicméně o první místo, kde bylo *Zákon Heleny* možné zhlédnout. Zájemci o současné tuzemské dokumenty mohli film vidět s předstihem zásluhou projektu Živé kino, v rámci něhož pětice českých dokumentaristů divákům krátce po dokončení ve střížnách nebo vlastních bytech představila své nové filmy.



Zákon Helena (Česká republika 2016), režie a scénář: Petra

Nesvačilová, střih: Josef Krajbich, zvuk: Ladislav Greiner, účinkují: Helena Kahnová, David Berdych, Petra Nesvačilová, „Samopalník“ Tony, „Zelinář“ Olí, „Kája z Chebu“ a další. Background Films, 78 min. Premiéra: 3. listopadu 2016.

Poznámky:

[1] Odpovídá tomu i velké množství pořízeného materiálu, režisérkou odhadované na 200 až 300 hodin, viz Lanšperková, Jitka, Samopalník: Gangsterka ženskou rukou.

dokrevue.cz [online]. [cit. 2016-24-10]. URL: <

<http://www.dokrevue.cz/clanky/samopalnik-gangsterka-zenskou-rukou>>